بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2020/HC-A/216
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް:** ހުސޭން އަޙްމަދުދީދީ

- **ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު:** 05 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442 / 22 އޮކްޓޫބަރު 2020
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 10 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442 / 27 އޮކްޓޫބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޝާހިރް ރިޒްވީ

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** S2C-CA/362/2020
- **ނިޔާކުރި ކޯޓު:** އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ޤާޟީ:** ޤާޟީ އަޙުމަދު (މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުން/ [illegible])
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 16 އޮކްޓޫބަރު 2020
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 16 އޮކްޓޫބަރު 2020

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުނުއިރުވާ ސަރުކާރީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްނޫން ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުން ބަލައިގަތް ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ/ މަންދޫބުގެ ދުސާން އަޙްމަދުދީދީއެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރަކީ ސ.ހިތަދޫ/ މަންދޫބުގެ ދުސާން އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ކުށްތަކުގެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކޮށް ނެރުއްވާފައިވާ ކޯޓު އަމުރެކެވެ.

-02 އައްޑުއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާ ސަރުކާރީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނުވާ ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފު ބަލާ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވައިފައެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ ތިރީގައިވާ؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ސިވިލް އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

03- އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ، އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި

ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- **ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރުގެ ރައުޔު:** މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

3.1 ސ.ހިތަދޫ/ ވިނިވަރު އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް އާއި އިތުރު ބަޔަކު ބައިވެރިވެގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކޮށް އެތެރެކުރުމުގެ ވިޔަފާރި ކުރި ކަމުގެ ތުހުމަތުގައި، ސ.ހިތަދޫ/ މަންދޫގެ ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ހައްޔަރު ކުރެވުނެވެ. އަދި މީނާގެ ހައްޔަރާއިމެދު އަދި ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި އައްޑޫސިޓީ ރިމާންޑް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން، މީނާ ހައްޔަރުގައި ބަހައްޓަން ކޯޓު އަމުރުގައި ވަނީ ޤާނޫނާއި އެއްގޮތަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މީނާ އުޅެނީ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މި މައްސަލައިގައި ލިބެން ހުރި ހެކި އަދި ނުކުތާ ތަޙުޤީޤުކުރަމުން ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާ ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ ކަމަށް ކަސްޓަމްސްއިން އެދި 04 ޑިސެމްބަރު 2020 އިން 09 ޑިސެމްބަރު 2020 ގެ ނިޔަލަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އައްޑޫސިޓީ ރިމާންޑް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/337/2020 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

-3.2 އައްޑޫސިޓީ ރިމާންޑް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/337/2020 ކޯޓު އަމުރުން ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމި މުއްދަތު 09 ޑިސެމްބަރު 2020 ގައި ހަމަވާތީ ވީމާ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ފުލުހުންގެ ފަރާތުން އައްޑޫސިޓީ ރިމާންޑް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ.[1] ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެއްވުމަށް ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުންތަކަށް ބަލައިފާ، ޙުސައިން އަބްދުއްރަޙީމް 09 ޑިސެމްބަރު 2020 އިން ފެށިގެން 16 ޑިސެމްބަރު 2020

---

[1] އައްޑޫސިޓީ ރިމާންޑް މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-A/MD/2020/245 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު"

އަން ކަސްޓަޑީއަށް ޖަލުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/355/2020 ކޯޓު އަމުރުން އަމުރުކުރިއެވެ. އަދި އެ އަމުރު ހުރުމުން ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައި، ޖިނާއީ މަސައްކަތް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ވަރަށް ހުރި ފާހަގަ، އަދި މި މައްސަލައިގައި ބާރުއެޅުމަށް ފުރުޞަތު ހުރުމާއި ފަހުން 12/2016 ވަނަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ލާޒިމު މައްސަލައެއްކަމަށް ބެލިފައި ވާތީ ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވާ ސަބަބުތަކަށް ބަލާ އިސްތިއުނާފު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ނިންމާފައިވެއެވެ.

-3.3 އިސްތިއުނާފު ކުރުވާފައިވާ އަމުރާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/355/2020 ކޯޓު އަމުރުން ދުވަސް އިތުރުކުރުމުގެ ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމުގެ މުއްދަތު 16 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި ހަމަވާތީ، މިނާގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހުން އޮތުމުން،[2] ދުވަސް އިތުރުކުރުމުގެ ބަންދު ދުވަސްތަކުގެ ކުރުވާފައިވާ އަމުރެކެވެ. ބަންދުން ދޫކުރި ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައިވަނީ، މިނާއި މައްސަލައާ ގުޅުން ހުރި އެއްވެސް ހެއްކަކާ ބާރުއެޅުމާ ފުރުޞަތުގެ ފަހަރެއް ހުރިކަމުގައި ނުފެނުމެވެ.

-3.4 އިސްތިއުނާފު ކުރުވާފައިވާ އަމުރާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރުގައި، ދުވަސް އިތުރުކުރުމުގެ ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމި މައްސަލައިގައި ދުވަސް އިތުރުކުރުމާއި ގުޅޭ އެއްވެސް ހެއްކަކާ ބާރުއެޅުމާ ނުފެނުނު ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، އެގޮތް ހަމަ އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ކޯޓު އަމުރުގައި މައްސަލައިގެ ގުޅުން ދުވަސް އިތުރުކުރުމުގެ މައްސަލަ ބަލައިގެން ހުރިގޮތް ބިނާކޮށް ގުޅޭ ބާރުއެޅުމާ ޙިމާޔަތް ޢަމަލުތަކެއް ކަމަށް ބެލޭނެ ފުރުޞަތެއް އެބައޮތެވެ. ދުވަސް އިތުރުކުރުމުގެ ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމުގެ 09 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އަމުރުކުރި ދިވެހި

---

[2] އަމުރުކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-A/MD/2020/250 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ ހުކުމް"

މެޖިސްޓްރޭޓު ކޯޓުގައި އެދުނު އިރު ހުށަހެޅި ހެކި [illegible] ނަމަ އެގޮތުގައި ވަރުގެ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅިއިރުވެސް ކޯޓުން [illegible] ލިޔުންތަކުން ފެންނަން އެބަ އޮތެވެ. ތަޙްޤީޤުގެ މި މަރުޙަލާގައި ހެކި [illegible] ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ ކުށްކުރިކަން ސާބިތުވާ ދަރަޖައަކަށް ނޫނެވެ. ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތެއް އޮތްތޯ [illegible]. މި މައްސަލައިގައި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން [illegible] ކޯޓުން ހުށަހެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3.5- [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] ކުށަކީ ޖިނާއީ [illegible] ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ކުށްތަކަށް [illegible] ވެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަން ބޮޑު ކުށުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ފައިސަލާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/134 ފައިސަލާފަދަ ފައިސަލާތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.

3.6- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރުމަށް މީހާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށަކީ، ޖިނާއީ [illegible] [illegible] ބަންދުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން ފަހު އޭނާ އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިން ބޭނުންނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އޭނާ [illegible] [illegible] ހާޒިރުކުރުން، އޭނާ އެދުން [illegible] [illegible] ކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]، 15 ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ނުވަތަ

ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި އެފަދަ މީހަކު ބެހެއްޓޭނެކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ.

-3.7 ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ޙާލަތާއި، މައްސަލައިގެ ވަށައިގެން ހުރި އެންމެހައި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު އަދި މި މައްސަލައިގައި ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ނިސްބަތަށް ބަލާއިރު، ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ތުހުމަތު އެ ގޮތުގައި އޮއްވާ އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް އޮތް ނުރައްކަލެއްކަން އެނގެއެވެ.

ވީމާ، މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުން ފެނުނީ، އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރުގައި، ސ.ހިތަދޫ/ ވަންދުބުގެ ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމަވާފައިވާ އަމުރަށް ބަދަލު ގެނެސް ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭނެކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުން ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން އެކަށީގެން ހުރުމުން އައްޑޫއަތޮޅު ހިތަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S2C-CA/362/2020 ކޯޓު އަމުރު ބާތިލުކޮށް، ސ.ހިތަދޫ/ ވަންދުބުގެ ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީ 27 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގެ 11:25 ފެށިގެން އޮންނަ މުއްދަތަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން 12/2016 ނަންބަރު ޤާނޫނު (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޢުސްމާން އަޙްމަދުދީދީ ޖަލުގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެއްވުން، މިމައްސަލަ މި ކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ބާތިލުކުރީމެވެ.